

10.7.2013

FORUM ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΑΥΡΙΟ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΕΒ, ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

10 Ιουλίου 2013, Ξενοδοχείο Divani Caravel

Η ελπίδα ότι υπάρχει ένα «αύριο» για τη χώρα προφανώς δεν αρκεί για να μας βγάλει από την κρίση. Θα χρειαστούμε καινοτόμα σκέψη και πρωτοποριακές δράσεις. Και οι νέες δράσεις χρειάζονται νέα επαγγέλματα, που θα παίξουν κρίσιμο ρόλο στο μετά το μνημόνιο αύριο της χώρας. Αλλά, πάσχει το σύστημά μας που παρέχει γνώσεις και δεξιότητες. Αδυνατεί να διαμορφώσει ανθρώπους ικανούς να ανταποκριθούν στις προδιαγραφές της νέας, της σύγχρονης, οικονομίας. Αν αυτή η ελλειμματικότητα δεν αντιμετωπιστεί, η κρίση δεν θα ξεπεραστεί. Αυτό είναι το νόημα της πρωτοβουλίας του ΣΕΒ και ο στόχος της σημερινής συνάντησης –που επιδιώκει να εκπέμψει κι ένα σημαντικό μήνυμα: η σύνδεση της γνώσης με την παραγωγή δεν είναι μέσο ιδεολογικής επιβολής, όπως το εννοούν ορισμένοι αλλά, το ισχυρότερο ίσως όπλο για την καταπολέμηση της ανεργίας και την επαναφορά της χώρας σε τροχιά ανταγωνιστικής ανάπτυξης με κοινωνική συνοχή και εξέλιξη.

Ο ΣΕΒ δεν τρέφει αυταπάτες και δεν καλλιεργεί ψευδαισθήσεις. Ξέρουμε ότι η πορεία εξόδου από την ύφεση θα είναι μακρά και επίπονη, κι η επούλωση των πληγών που άνοιξε η κρίση πολύ αργή. Ο παραγωγικός μας ιστός έχει υποστεί ανήκεστο βλάβη, και το ιλιγγιώδες ποσοστό ανεργίας θα χρειαστεί πολλά χρόνια για να επανέλθει σε ανεκτά επίπεδα. Η δοκιμασία των τελευταίων ετών σε συνδυασμό με τις διαφαινόμενες εξελίξεις, δεν αφήνουν κανέναν στο απυρόβλητο. Όπως έχει πει ο John Kennedy, «αν μια κοινωνία δεν μπορεί να βοηθήσει τους πολλούς που είναι φτωχοί, τότε δεν μπορεί και να σώσει τους λίγους που είναι πλούσιοι»... Θέλω να ελπίζω πως δεν έχουμε περάσει ακόμη το όριο της μη επιστροφής. Αλλά, είμαι ρεαλιστής. Το θετικό είναι πως, τουλάχιστον, έχει γίνει συνείδηση πια ότι μαγικές συνταγές ανάκαμψης, πόσο μάλλον επιστροφής στις παλιές καλές μέρες, δεν υπάρχουν. Για να χτίσουμε ένα αύριο διαφορετικό από το σήμερα, θέλει πολλή και επίμονη δουλειά –που δεν έχει γίνει, τουλάχιστον όχι στον βαθμό που απαιτείται. Πρέπει να ρίξουμε γερά θεμέλια για να αντικρύσουμε ξανά το μέλλον με σιγουριά.

Σήμερα, η συνεχιζόμενη ύφεση και μια αίσθηση αδιεξόδου διώχνουν από τον τόπο όσους νέους έχουν τις ικανότητες. Τα καλύτερα παιδιά μας αναζητούν σε άλλες χώρες αυτά που η Ελλάδα δεν μπορεί να τους δώσει. Σύγχρονες γνώσεις, αξιοκρατία, αξιοπρέπεια, προοπτική. Για τους πιο ταλαντούχους, για τους πιο δημιουργικούς, ο τόπος μας είναι κλειστός. Πόσοι από αυτούς τους νέους που φεύγουν σήμερα για να δοκιμάσουν τις δυνάμεις τους σε πιο ανοιχτούς ορίζοντες, θα ξαναγυρίσουν; Σε ποια Ελλάδα; Για να κάνουν τι; Και τι απομένει πίσω; Μια γενιά νέων Ελλήνων που κινδυνεύει να βυθιστεί στα στάσιμα νερά, και να χαθεί.

Η επαναφορά της χώρας μας σε τροχιά πραγματικής ανάπτυξης έχει μια σημαντική προϋπόθεση: να μη στεγνώσει η ελληνική κοινωνία από το ζωτικότερο στοιχείο της: τη ζωντάνια και τον δυναμισμό των νέων που ονειρεύονται και μπορούν να κάνουν τα όνειρά τους πραγματικότητα.

Μια κοινωνία που χάνει ανεπιστρεπτή αυτούς τους νέους είναι μια κοινωνία νεκρή. Μια κοινωνία καταδικασμένη.

Η κύρια ευθύνη για να μη χαθεί το δυναμικό αυτό από τον εθνικό κορμό βαρύνει τους ώμους του πολιτικού κόσμου προφανώς, αλλά και της επιχειρηματικής όπως και της ακαδημαϊκής κοινότητας. Στον σύγχρονο ανταγωνιστικό κόσμο, οι διαμορφωτές των αποφάσεων, οι δημιουργοί πλούτου και οι ταγοί της κοινής γνώμης οφείλουν να συμπορεύονται με την αναγκαία αλλαγή και να καθοδηγούν τις κοινωνίες ώστε να την αφομοιώσουν παραγωγικά. Είμαστε υποχρεωμένοι ν' αλλάξουμε για να επιβιώσουμε. Η αλλαγή δεν είναι ούτε φόβητρο ούτε απειλή. Μπορεί ν' αποτελέσει κίνητρο, πρόκληση, ν' ανοίξει νέα προοπτική. Άλλωστε, η συνεχής αλλαγή και προσαρμογή αποτελεί τον βασικό κανόνα επιβίωσης –ατόμων, εθνών, πολιτισμών. Μόνο που απαιτεί αυξημένες ικανότητες από τις διευθυντικές ομάδες μιας κοινωνίας. Πρέπει να ξέρουν να μιλούν καθαρά, να πράττουν αποτελεσματικά, να κινητοποιούν δημιουργικά. Αλλιώς, δεν έχουν πραγματικό λόγο ύπαρξης.

Στο πεδίο της οικονομίας προσπαθούμε να υιοθετήσουμε ένα νέο, εξωστρεφές μοντέλο ανάπτυξης. Απέχουμε πολύ από το να ενστερνιστούμε και να το αξιοποιήσουμε σωστά. Η αλήθεια είναι ότι έχουμε ξεμάθει να είμαστε ανταγωνιστικοί. Και άρα ο ανταγωνισμός μάς φοβίζει. Στην πράξη, αρνούμαστε να γίνουμε ριζοσπαστικοί όπως απαιτούν οι καιροί –δεν τολμούμε να ξεπεράσουμε τους εαυτούς μας. Οχυρωμένοι στα αντανakλαστικά μας, κάνουμε διάλογο κωφαλάλων.

Το μέλλον δεν μπορεί να προβλεφθεί. Άρα, πρέπει να διαμορφωθεί. Μπορούν και πρέπει να το διαμορφώσουν εκείνοι που διευρύνουν και αξιοποιούν τη γνώση. Η γνώση παράγει πλούτο, δουλειές, πρόοδο. Είναι ο νέος συντελεστής παραγωγής του 21^{ου} αιώνα και η δύναμη της νέας εποχής.

Βαθιά μου πεποίθηση είναι ότι η κοινωνία μας διαθέτει μια κρίσιμη μάζα νέων ικανών να διαπρέψουν με σκληρή δουλειά, φαντασία και συνέπεια. Κι αν η Ελλάδα σήμερα τους φαίνεται κλειστή και αδιέξοδη, είναι γιατί υπάρχει ένα κατεστημένο που την κρατά εγκλωβισμένη στο παρελθόν. Επισείει την

αλλαγή ως φόβητρο για τους λιγότερο ευπροσάρμοστους, και την υπονομεύει στην πράξη για να αποθαρρύνει τους πιο άξιους.

Στη σημερινή Ελλάδα, η γνώση παρέχεται αποστειρωμένη. Η έρευνα φυτοζωεί. Η κριτική ικανότητα είναι είδος σε ανεπάρκεια. Το επίσημο Κράτος δεν επενδύει στην παιδεία. Το εκπαιδευτικό μας σύστημα εξακολουθεί να παράγει στρατιές ανέργων. Η ίδια η ακαδημαϊκή κοινότητα τείνει να αποθαρρύνει την πρωτοβουλία, το γνήσιο προοδευτικό πνεύμα. Και το ευρύτερο περιβάλλον, είναι περιβάλλον αντιπαραγωγικό, αδύνατων θεσμών και διαβρωμένων μηχανισμών, που ευνοεί τη συμμόρφωση και τη μετριότητα.

Αυτά είναι όλα εκείνα που πρέπει ν' αλλάξουμε.

Για να βγάλει ο τόπος νέους πολιτικούς, ικανούς να αντιμετωπίζουν κρίσεις με το βλέμμα στραμμένο εμπρός αντί να λοξοκοιτούν συνεχώς πίσω, πολιτικούς ηγέτες ικανούς να δίνουν λύσεις με τη γνώση τους αντί να διαχειρίζονται επικοινωνιακά την άγνοιά τους.

Για ν' αποκτήσουμε νέους επιστήμονες, απαλλαγμένους από στερεότυπα περασμένων δεκαετιών, νέους ριζοσπάστες που να μην ομνύουν σε καμιά ξεφτισμένη σημαία.

Για να δημιουργηθούν νέοι επιχειρηματίες, με το βλέμμα στραμμένο στις διεθνείς αγορές κι όχι στον κρατικό κορβανά, που θα ρισκάρουν και θα είναι έτοιμοι ν' αποδώσουν λογαριασμό για το κέρδος τους στην κοινωνία.

Χρειαζόμαστε πράγματι μια νέα Ελλάδα. Μια Ελλάδα των αξιών και των αξίων. Αυτός ο τόπος θα προχωρήσει μόνο αν μπουν μπροστά όσοι μπορούν να τρέξουν. Βάζοντας στο περιθώριο τους βολεμένους της ακινησίας. Για να ξαναζωντανέψει ο τόπος, πρέπει οι όποιες ζωντανές δυνάμεις του, να μας ταρακουνήσουν με όσα έχουν να μας πουν. Και με όσα έχουν να πράξουν! Μόνο τότε θα έχουμε πραγματικό λόγο να είμαστε αισιόδοξοι. Μόνο τότε θα είναι η ελπίδα ρεαλιστική.

Σας ευχαριστώ.